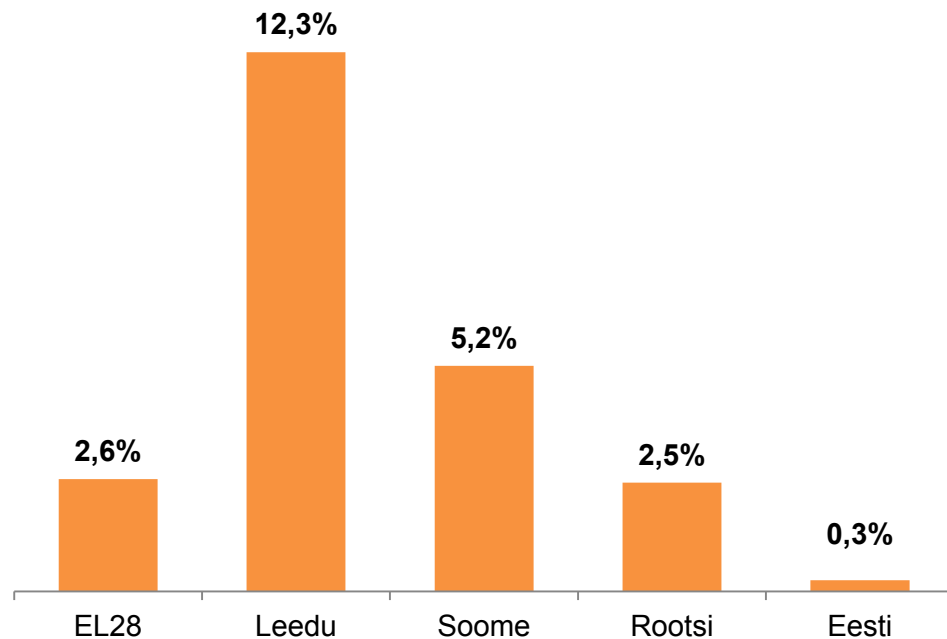

Tööstusuuring 2017

Masina- ja metallitööstus

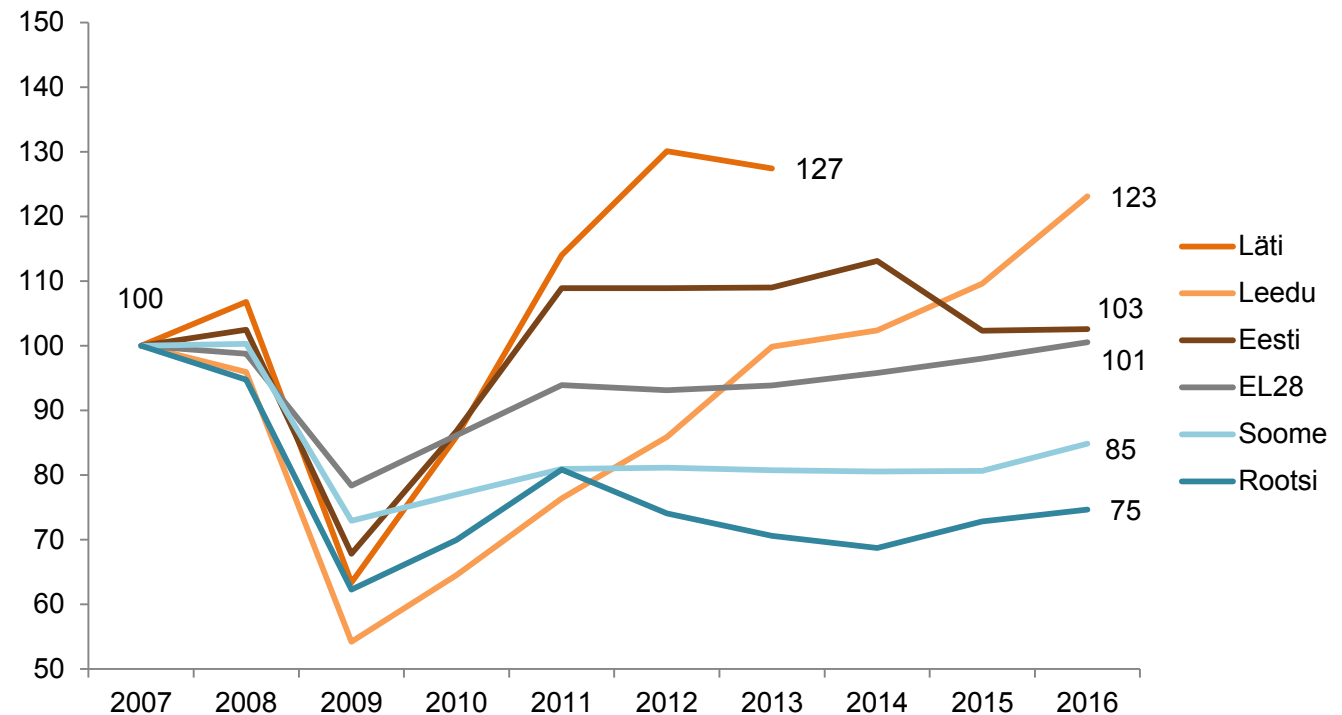
Toodangu mahtudes Eestis viimase kahe aasta jooksul muutust ei ole olnud

Masina- ja metallitööstuse toodangu mahuindeksi muutus, 2016, %

Tööstustoodangu mahuindeks: mõõdab toodangu suuruse muutust võrreldes baasaastaga.

Masina- ja metallitööstuse mahuindeks, 2007=100

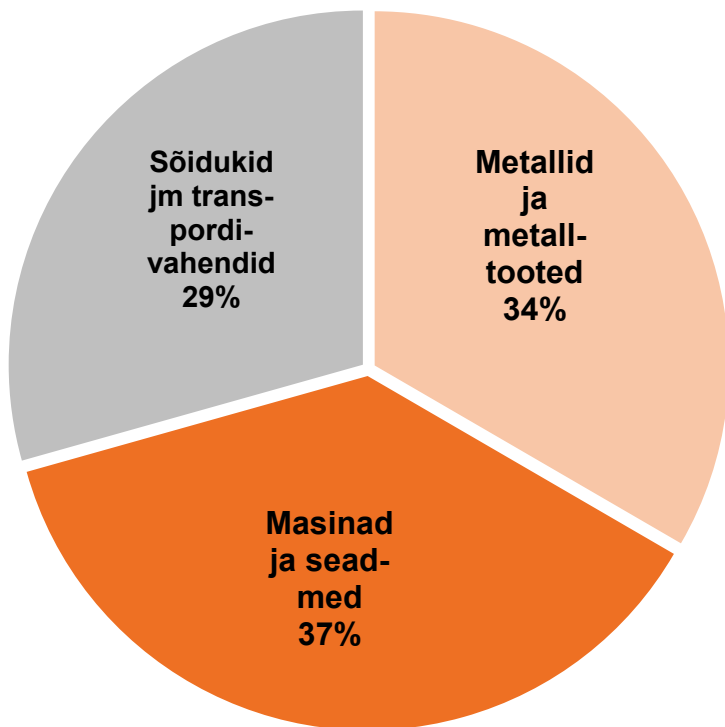

Tööstustoodang = tööstustoodangu müük ± valmistoodangu laojääkide muutus.

Eksport peamiselt naaberriikidesse ja Saksamaale

2016 suurenes nimetatud toodete eksport +145 M€ ehk 6%.

Masina- ja metallitööstuse toodangut hõlmavate tööstustoodete ekspordi jaotus, Eesti, 2016, %

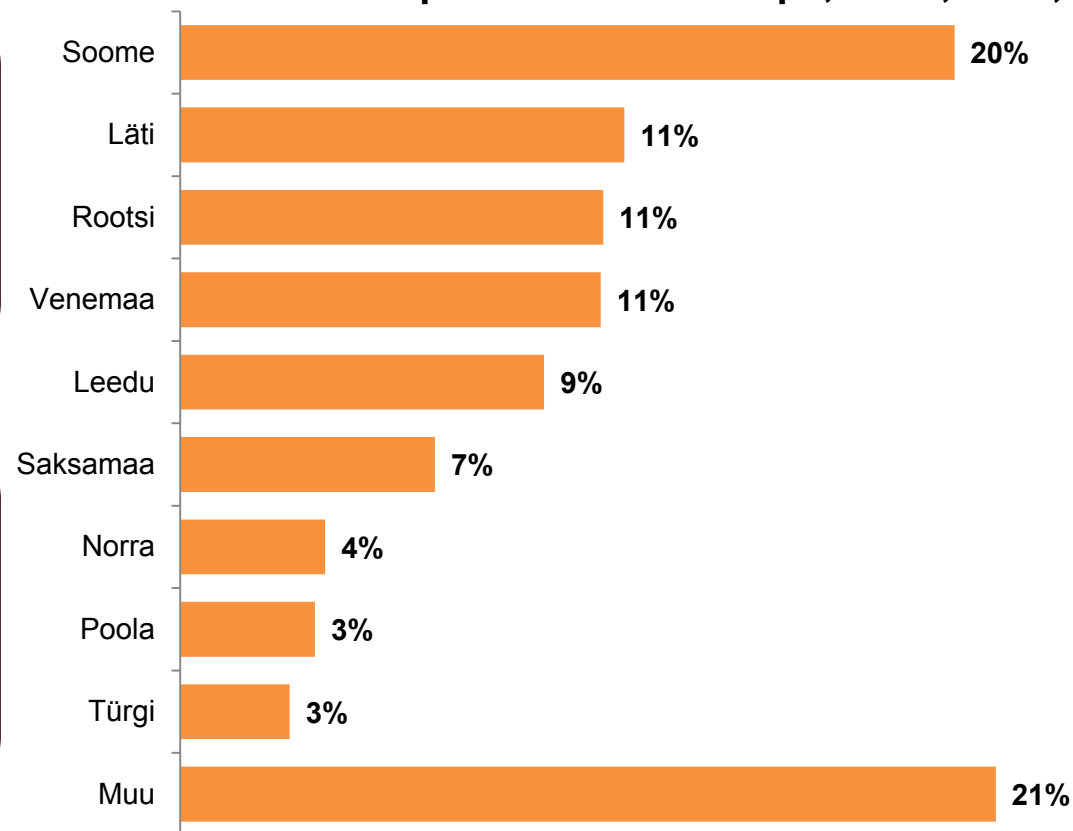
Enim suurenes 2016 nimetatud toodete eksport:

Saksamaale +31,3 M€
Venemaale +30,8 M€
Poola +26 M€
Leetu +23,4 M€

Enim vähenes 2016 nimetatud toodete eksport:

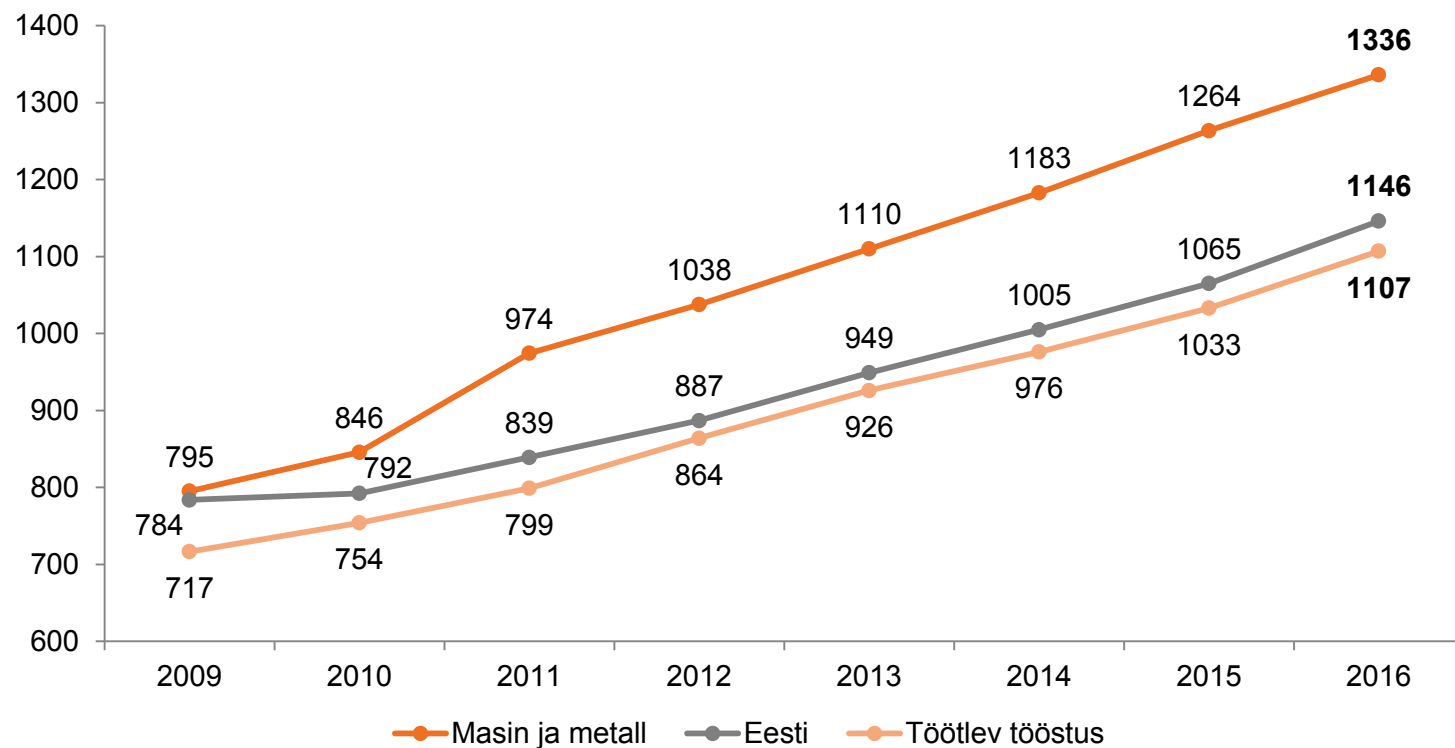
Norrasse -27,4 M€
Prantsusmaale -10,8 M€
Koreasse -9,5 M€

Masina- ja metallitööstuse toodangut hõlmavate tööstustoodete eksport sihtriikide kaupa, Eesti, 2016, %

Masina- ja metallitööstuse keskmine palk Eesti keskmisest 17% kõrgem, palgakasv jätkumas

Kogu Eesti, töötleva tööstuse ja masina- ja metallitööstuse keskmine brutokuupalk, 2009-2016, €

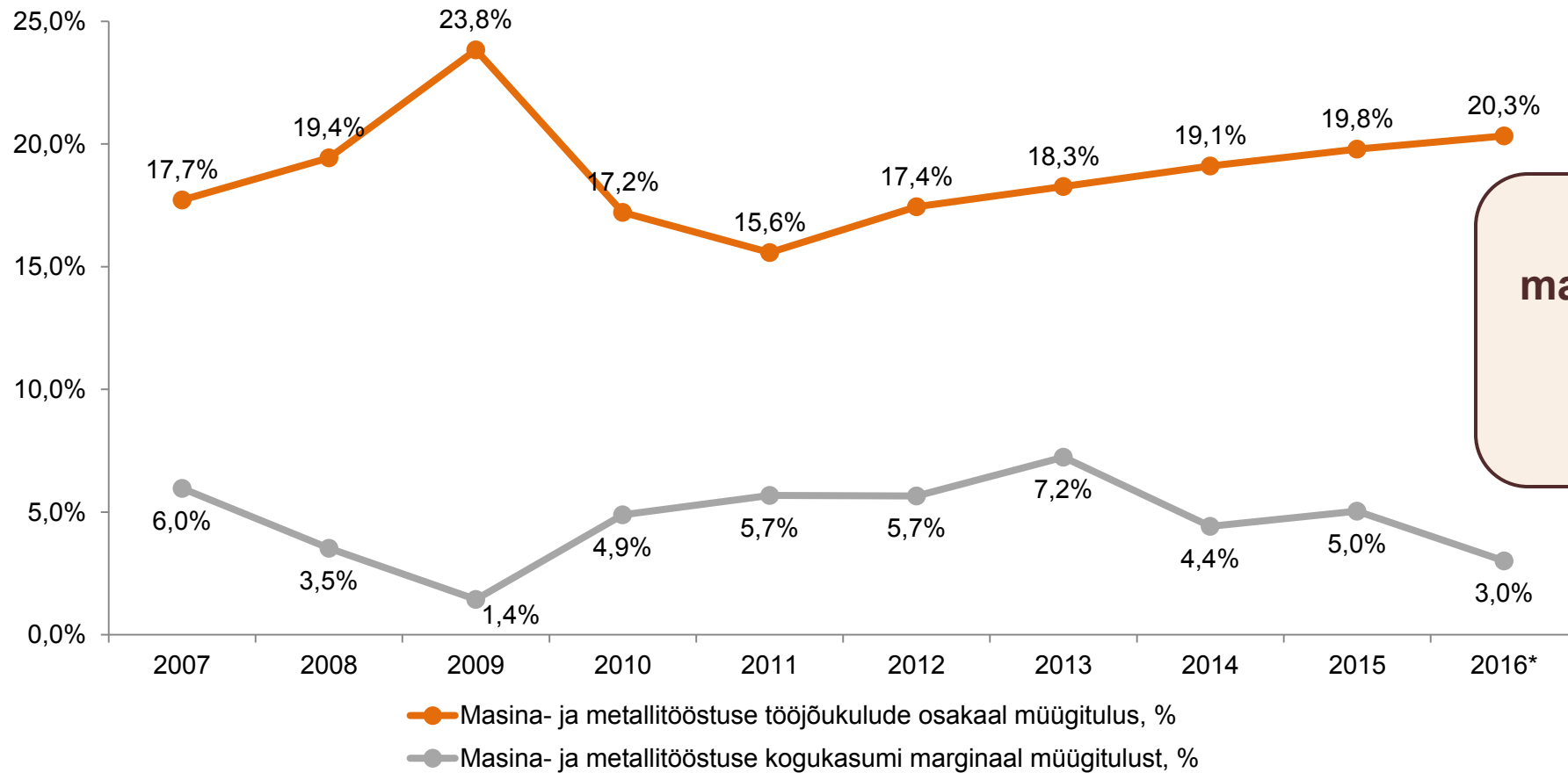

Masina- ja metallitööstuse keskmise palga aastane kasv on viimased 5 aastat olnud 6-7%.

2016 kasvas masina- ja metallitööstuses keskmine palk 6%, töötlevas tööstuses 7% ja kogu Eestis 8%.

Tööjõukulude kõrge osakaal käibest halvab kasumlikkust

Masina- ja metallitööstuse tööjõukulude osakaal müügitulus ja kogukasumlikkuses, 2007-2016, %

2016 vähenes kasum masina- ja metallitööstuses -42%.

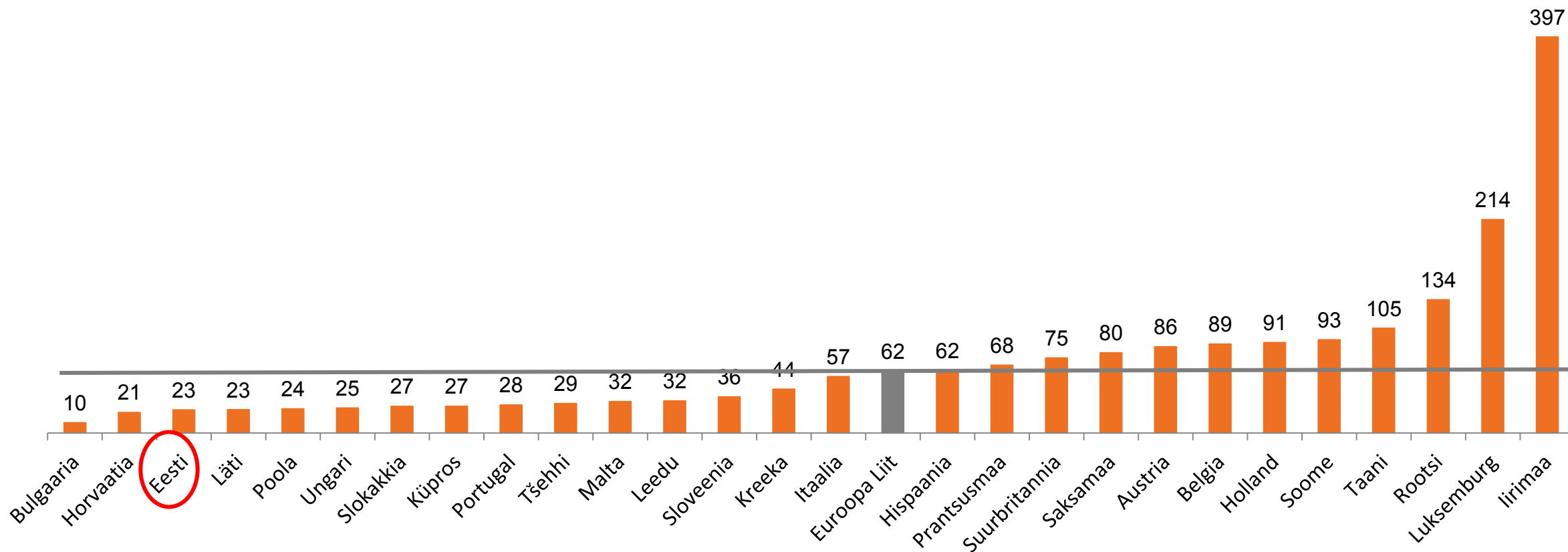
(Allikas: Statistikaameti lühiajastatistika)

*2016 hinnanguline müügitulu, tööjõukulu, kogukasum ja nendest lähtuvad suhtarvud põhinevad Statistikaameti lühiajastatistika muutusel.

Allikad: Statistikaameti aasta- ja lühiajastatistika

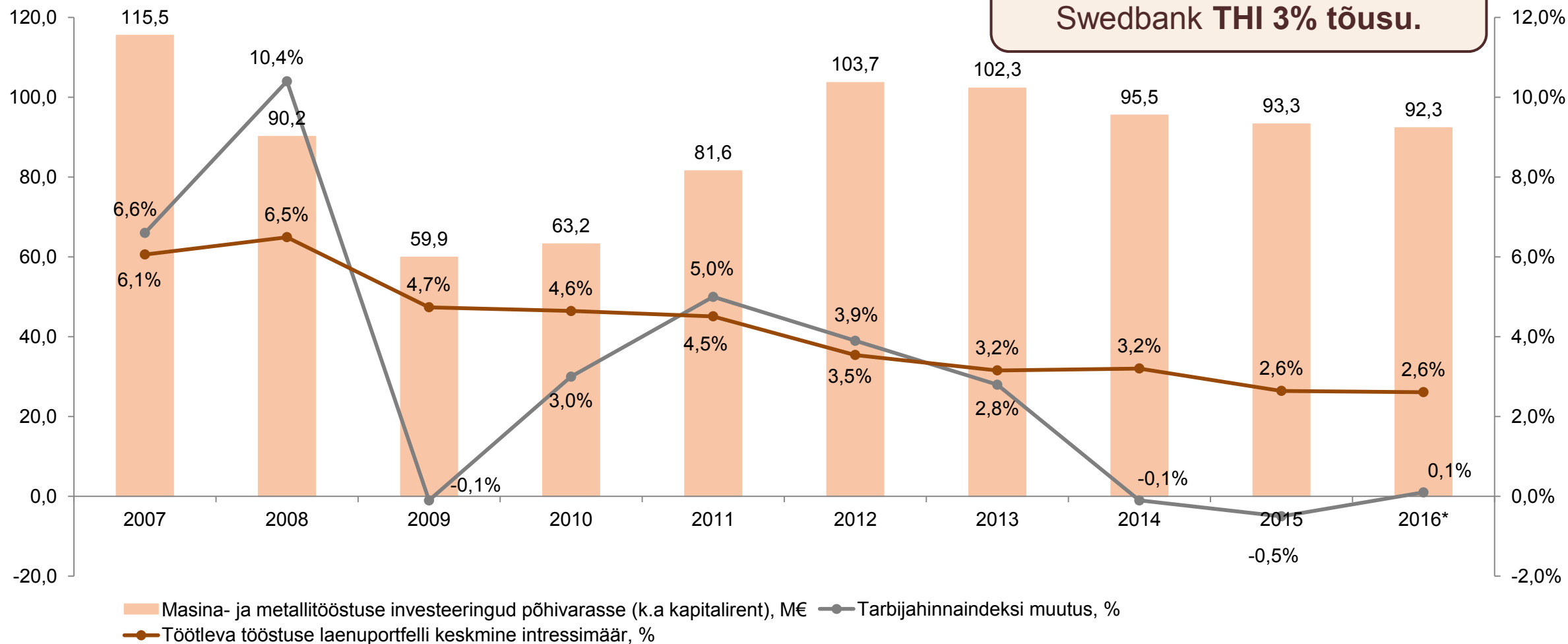
Eesti töötleva tööstuse lisandväärtuses hõivatu kohta EL-is 24-25. kohal

Lisandväärtus hõivatu kohta töötlevas tööstuses, 2015, tuhat eurot

Investeeringuteks on soodne aeg

Selleks aastaks prognoosib
Swedbank **THI 3% tõusu.**

Masina- ja metallitööstuse ja töötleva tööstuse seis

Toodangumahud ja eksport

2016 kasvas masina- ja metallitööstuse toodangu maht **Eestis +0,3%**

Rasketööstuse toodangut hõlmavate toodete **eksport suurenes 2016 +170 M€ ehk +6%**

2016 suurenes eksport enim:
Saksamaale +36,8 M€
Leetu +29,2 M€
Poola +26,8 M€

Õige aeg investeringuteks:
intressid madalad ja THI tõusmas

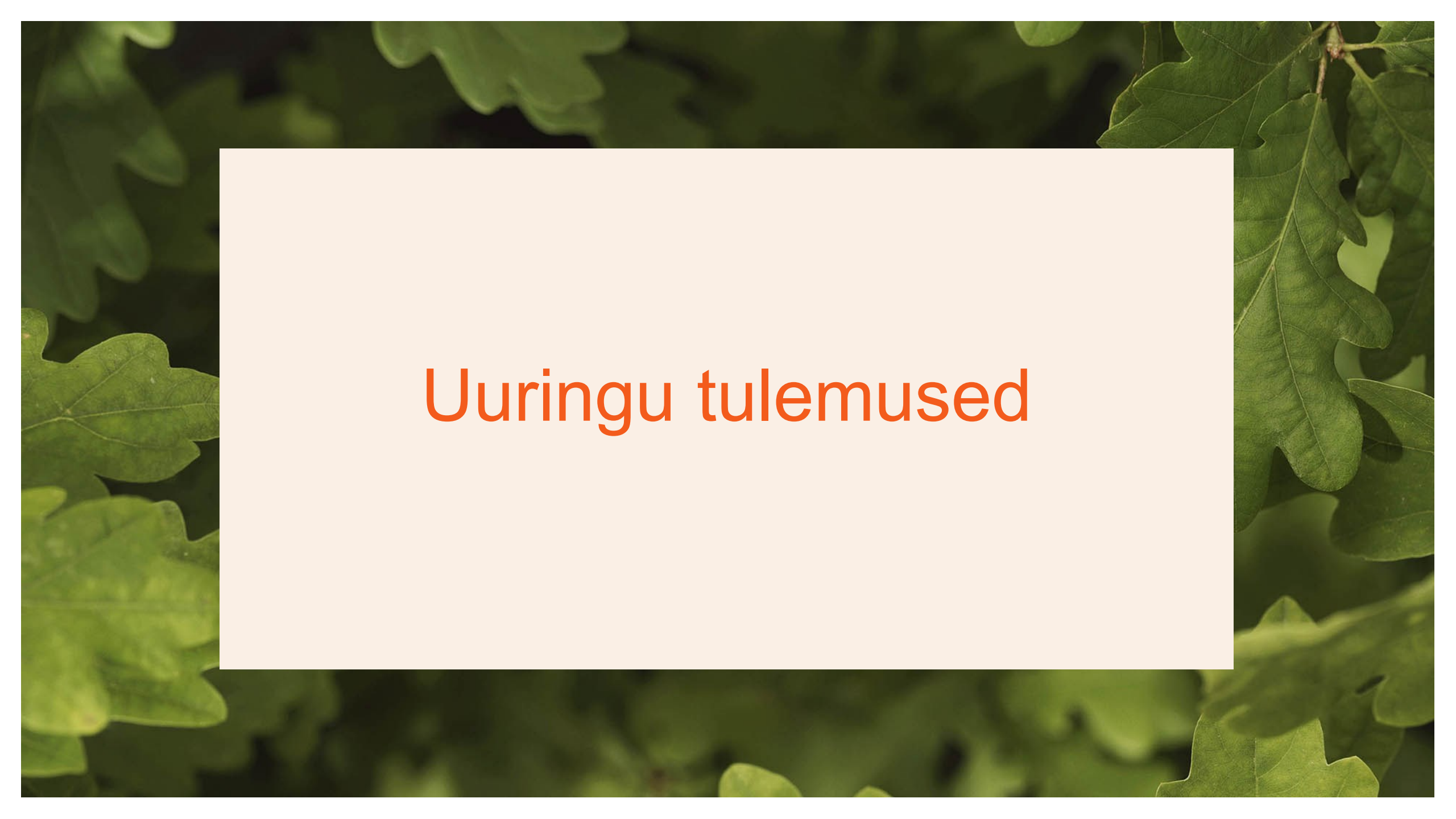
Tööjõud ja lisandväärtus

Nii Eesti kui ka masina- ja metallitööstuse keskmine **palk on kasvanud aastas keskmiselt 7%**

Eesti töötleva tööstuse **lisandväärtus** hõivatu kohta **23,4 tuhat eurot**

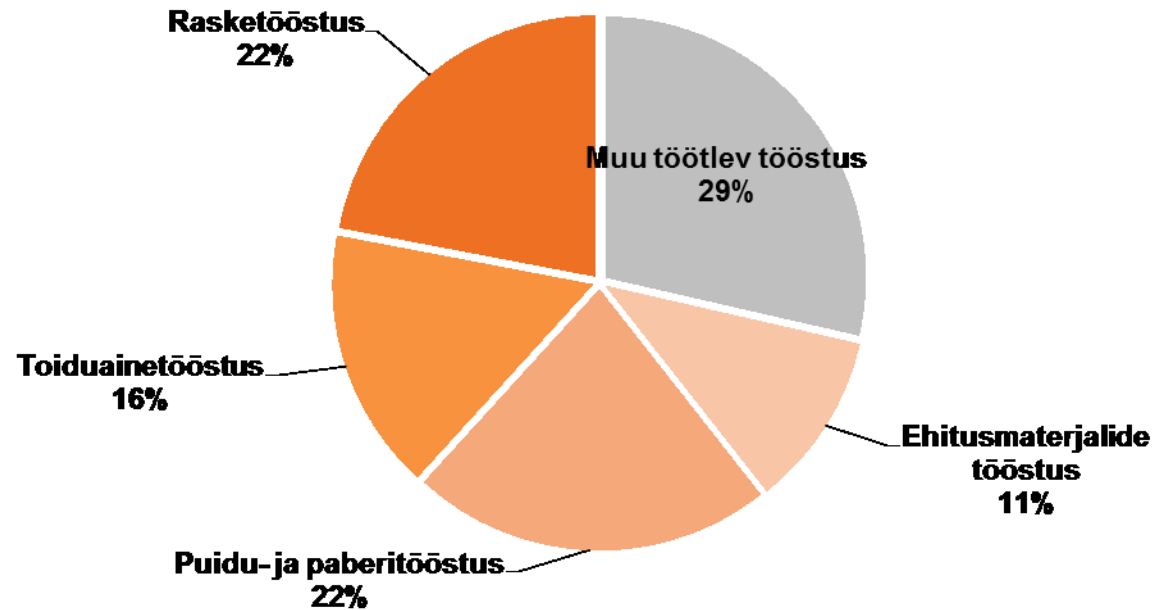
Eesti EL riikidega võrreldes **24.-25.kohal lisandväärtuses hõivatu kohta**

Ohumärk tööjõuturul toimuv: kasvavad tööjõukulud; liiga madal lisandväärtus

The background of the slide is a close-up photograph of green oak leaves. The leaves have a characteristic lobed shape and are arranged in a dense, overlapping pattern. The lighting is soft, highlighting the texture of the leaves.

Uuringu tulemused

Uuringus osales 260 ettevõtet

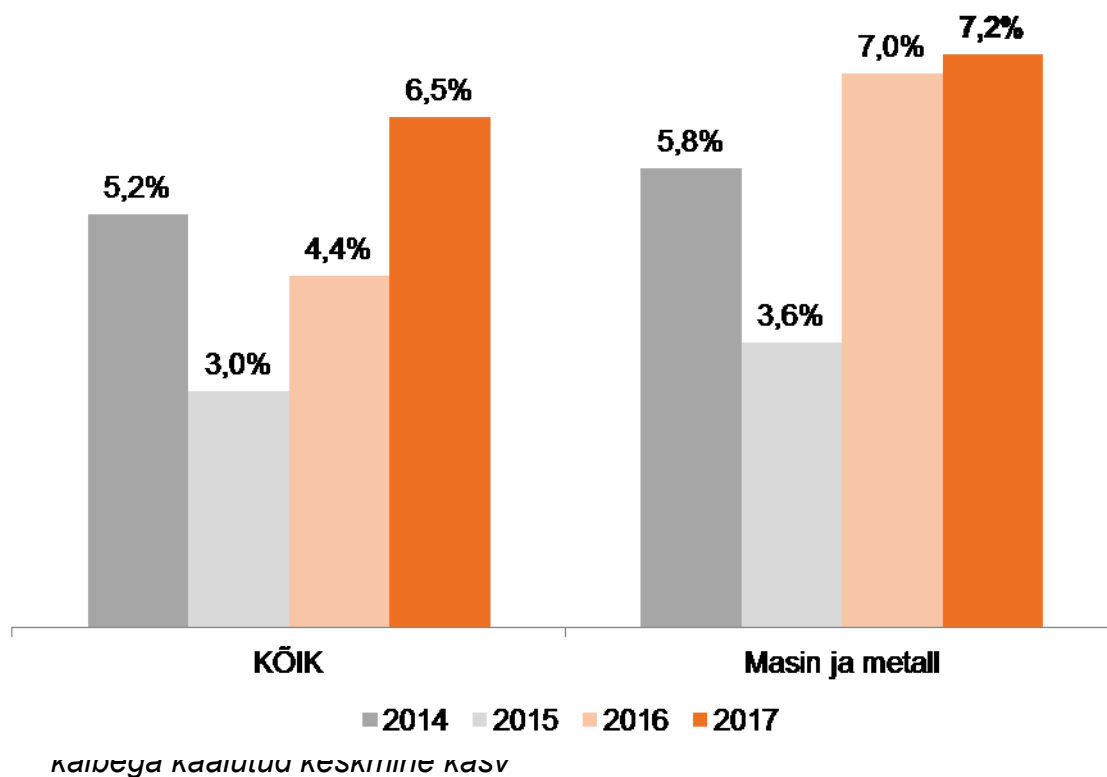

7%)
4%)
6)
tus (8%)
tootmine (5%)

- **Käive üle 4,2 miljardi euro**
(36% kogusektori käibest)
- **Mediaankäive 4,2 miljonit**
- **58 ettevõtet, kelle käive üle 20 miljoni**
- **Töötajate arv kokku 29 831**
(25% sektorist)
- **Keskmine töötajate arv 113**
- **47 vastanut**
- **Käive üle 996 miljoni euro**
- **Mediaankäive 2,8 miljonit**
- **Töötajate arv kokku 7377**
- **Keskmine töötajate arv 157**

66% masina- ja metallitööstuse ettevõtetest prognoosib käibe kasvu, keskmiselt 7,2%

Plaanitav käibekasv 2014-2017*

Masina- ja metallitööstuse ettevõtjad on käibe osas optimistlikumad kui eelmine aasta:

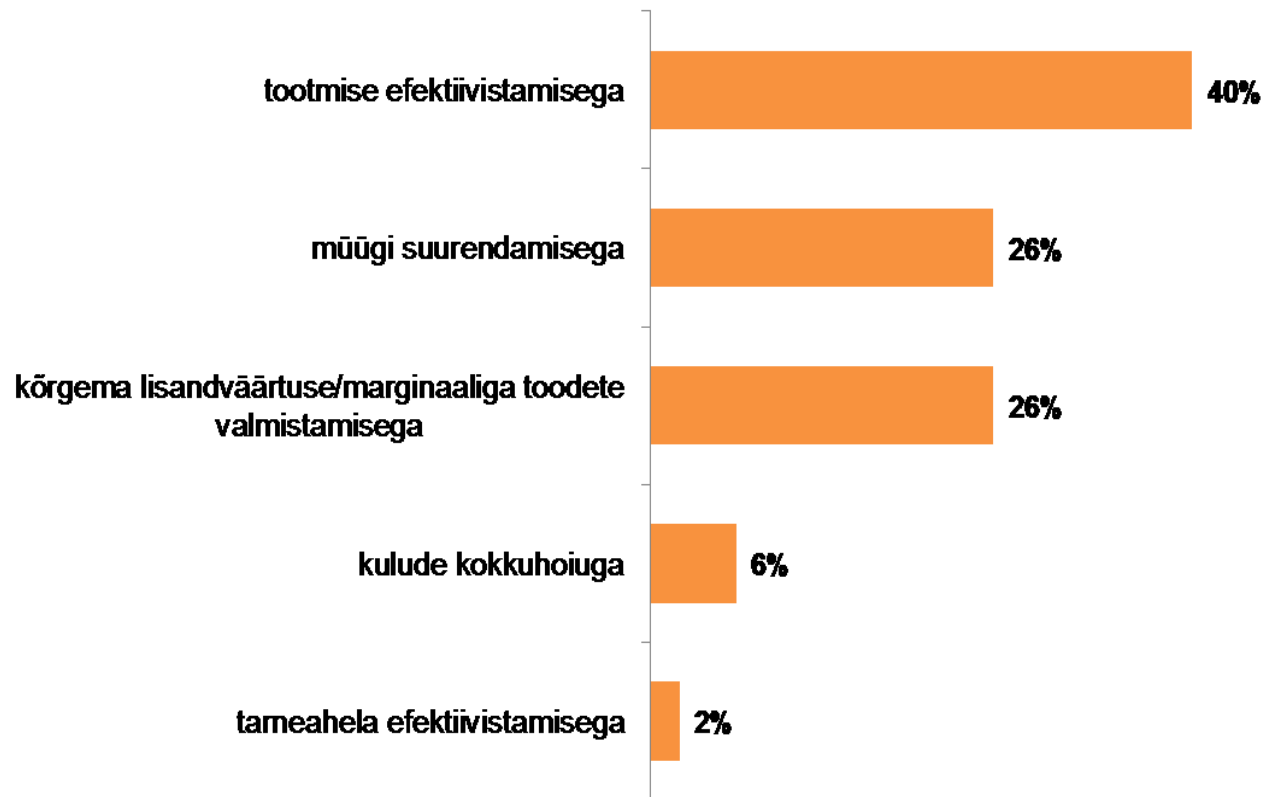
66% prognoosib **käibe suurenemist** (2016: **61%**),
26% käibe samaks jäämist (2016: **29%**),
9% käibe vähenemist (2016: **11%**).

2016. aastal prognoositi käibekasvuks
kogu **töötlevas tööstuses 4,4%**,
tegelik 2%.

(Allikas: Statistikaameti lühiajastatistika)

45% prognoosib kasumlikkuse paranemist, peamiselt tänu tootmise efektiivistamisele

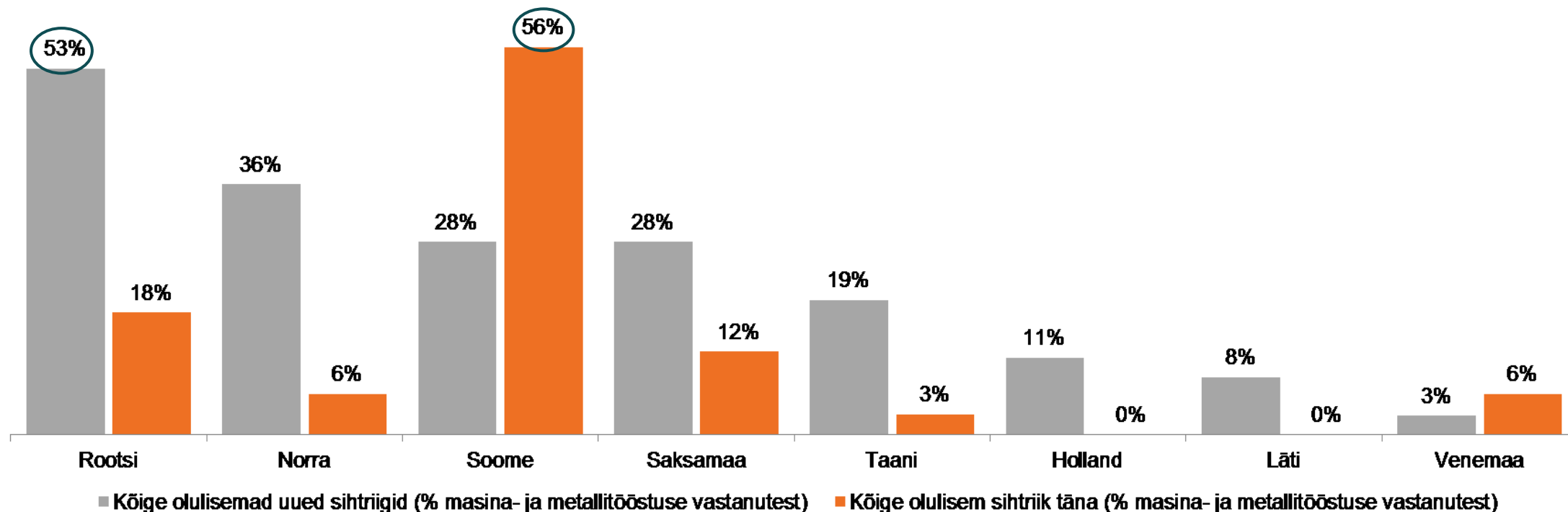
**Kuidas plaanite kasumit/lisandväärtust kasvatada?
(% masina- ja metallitööstuse vastanutest)**

Kogu töötleva tööstuse keskmisest, on masina- ja metallitööstuse prognoosid veidi pessimistlikumad:

**45% prognoosib kasumlikkuse paranemist (vs 52%)
30% samaks jäämist (vs 28%)
26% kasumlikkuse vähenemist (vs 20%).**

Iga teine ettevõtte ekspordib täna Soome ja näeb uue sihtturuna Rootsit

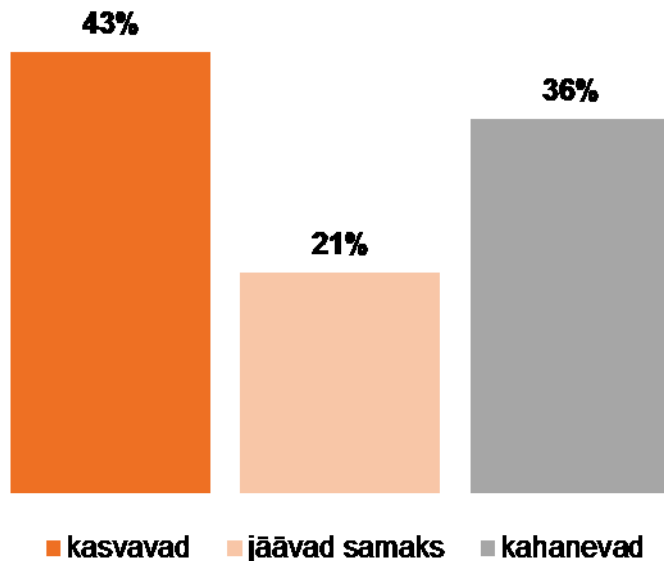

Oluliste tänaste sihtriikide osakaal on **Rootsi ja Saksamaa** puhul suurenenud aastaga **+8 protsendipunkti**.

Investeeringute kogumahtu plaanitakse võrreldes 2016. aastaga kasvatada 26,6%

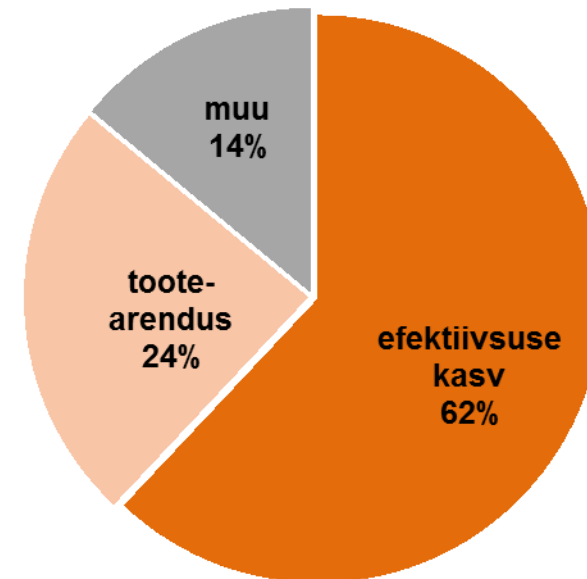
Kas investeeringud kasvavad, jäävad samaks või kahanevad?

(% masina- ja metallitööstuse vastanutest)

2016 plaanis investeeringute kasvu 37%, samaks jäämist 45%, vähenemist 18%.

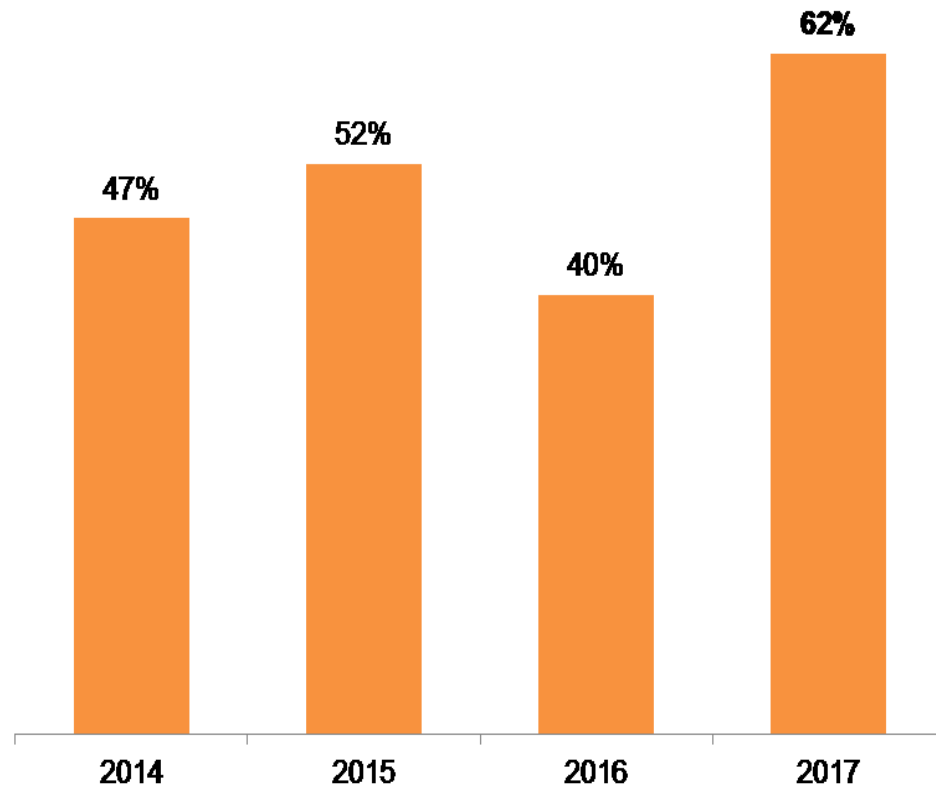
Millesse plaanite investeerida?
(% masina- ja metallitööstuse vastanutest)

Masina- ja metallitööstuses on **tootearenduse** osatähtsus investeerimise eesmärgina kolme aastaga **kasvanud 9 protsendilt 24 protsendini**.

Tööjõupuudus piirab jätkuvalt ettevõtete arengut

**Ettevõtte arengut piirab tööjõupuudus
(% masina- ja metallitööstuse vastanutest)**

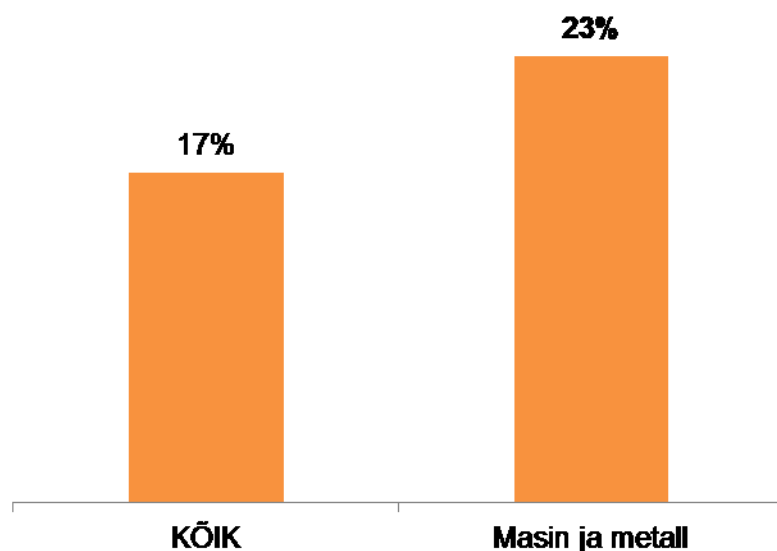

Nendel, kelle arengut piirab tööjõupuudus on **spetsialiste puudu 93 protsendil (2016: 88%), lihttöölisi 7 protsendil (2016: 3%).**

43% plaanib **töötajate arvu suurendada** (2016: 32%), keskmiselt 1,4%.
55% plaanib töötajate arvu **samaks jätta** (2016: 62%).

Pea iga neljas masina- ja metallitööstuse ettevõtte palkab töötajaid välismaalt

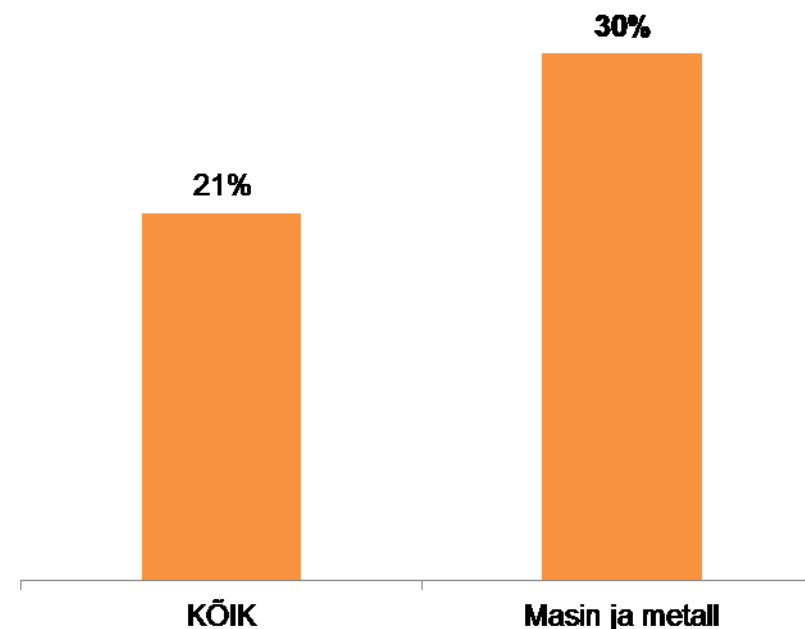
**Välistööjõu osakaal >0%
(% vastanutest)**

Hetkel on välistööjõu osakaal masina- ja metallitööstuse ettevõtetes ~5,5%.

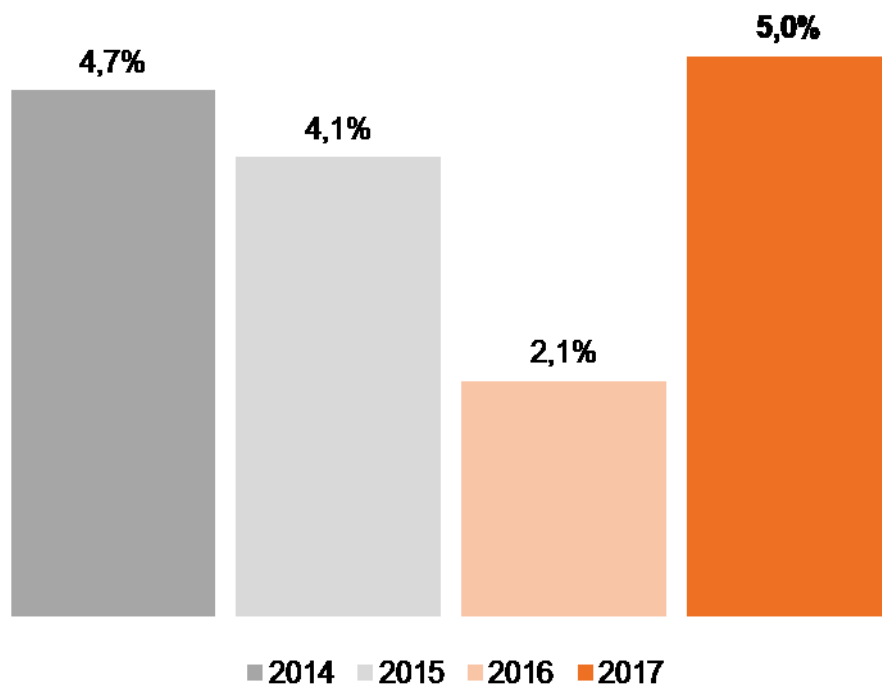
Kogu töötlevas tööstuses ~2,8%.

**Kas plaanite välistööjõu osakaalu suurendada?
(% vastanutest)**

74% plaanib keskmist palka tõsta, keskmiselt 5%

Keskmise palga muutus* 2014-2017
(vastanute prognoos)

*kaalumata aritmeetilise keskväärtuse muutus

2016 plaaniti masina- ja metallitööstuses palgakasvu 2,1%.
Kuidas läks?
Palk kasvas 6%.
(Allikas: Statistikaamet)

Masina- ja metallitööstuse ettevõtete kommentaarid

Kõige enam on puudu:

„**Programmeerimisvõimekusega CNC pingi operaatoritest, tööstusrobotite programmeerijatest, tootmisinseneridest.**“

„**TNC spetsialistest, tootmisdirektoritest.**“

„**Metallitöö oskustöölolistest: instrumentaal-lukksepp, laia profiiliga freesija.**“

„**Lõuna-Eestis on keeruline leida oskustöölisi meie sektorisse. Turul toimub üle ostmine.**“

Ettepanekud tööjõupuudusega toimetulemiseks:

„**Ettevõttesiseselt koolitada.**“

„**Värvata välismaalt.**“

„**Teha koostööd koolidega.**“

„**Hoida ja tõsta töötajate motivatsiooni läbi väärtuspakkumiste.**“

„**Kuulutada erinevates kanalites, käia messidel.**“

Masina- ja metallitööstuse ettevõtete kommentaarid

Ärimudeli muutuste kohta:

„Tootmise automatiseerimine.“

„Lihtsad tööd kaovad ära, sest hinnasurve on nendele suur. Jäävad komplektsed ja keerukamad tooted, mis vajavad rohkem insenerilahendusi ja nende marginaalsus on ka palju suurem.“

„Keskendumine inseneribüroole ja oma tootmise vähendamisele.“

„Ekspordi ja kvaliteedi edendamine.“

„Iseseisev kasv sõltumata grupist ja emafirmast.“

„Liikumine tarneahelas kõrgemale, valmistades kõrgema lisandväärtusega ja keerukamaid tooteid.“

„Musta metalli allhanke tegemine ei ole perspektiivikas.“

Kokkuvõte masina- ja metallitööstuse sektorist

KÄIVE/KASUM	INVESTEERINGUD	EKSPORT	TÖÖJÕUD
Ettevõtjad optimistlikud	Investeeringute maht kasvamas	Populaarsed Skandinaavia ja Saksamaa	Probleem spetsialistide leidmisel
66% ettevõtetest plaanib käibe kasvu, keskmiselt 7,2% .	Investeeringute mahtu plaanitakse võrreldes 2016. aastaga tõsta +26,6% .	Tähtsaim sihtriik täna Soome (56%).	Tööjõupuudus piirab 62% ettevõtetest.
45% prognoosib kasumlikkuse paranemist.	91% plaanib investeringuid, neist 62 protsendil fookuses efektiivsuse kasv.	Iga teine näeb uue turuna Rootsit .	Neist 93% tunneb puudust spetsialistidest.
Kasumit plaanitakse kasvatada tootmise efektiivistamisega (40%).	Järjest populaarsem on ka tootearendus , kuhu plaanib sel aastal investeerida 24% vastanutest.	Uute turgudena on fookuses ka Norra (36%), Saksamaa (28%).	Välis tööjõu osakaal on täna ~5,5% , kolmandik plaanib seda tõsta .

Swedbank

